EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 11. 2013
COM(2013) 761 final

2013/0371 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov s cieľom znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2013) 443 final}
{SWD(2013) 444 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Všeobecný kontext

Tie isté vlastnosti, ktoré zabezpečili komerčný úspech plastových tašiek – nízka hmotnosť a odolnosť voči znehodnoteniu, prispeli takisto k ich rozšíreniu. Odhaduje sa, že v roku 2010 použil každý občan EÚ 198 plastových tašiek, z ktorých bolo podľa odhadov približne 90 % z ľahkého plastu, ktoré sa opätovne nepoužívajú tak často ako tašky z hrubšieho plastu a častejšie sa odhadzujú. Očakáva sa, že v prípade vývoja za nezmenených okolností sa spotreba plastových tašiek ďalej zvýši.

Z odhadov takisto vyplýva, že v roku 2010 bolo v EÚ zahodených viac ako 8 miliárd plastových tašiek. Tieto sa nestávajú súčasťou tokov odpadového hospodárstva a hromadia sa v našom životnom prostredí, najmä vo forme morského odpadu, ktorý sa začína čoraz viac pokladať za závažný celosvetový problém. Existujú aj dôkazy o hromadení veľkého množstva odpadu v európskych moriach. Problém odpadu z plastových tašiek vo vodných ekosystémoch sa netýka iba krajín s morským pobrežím, pretože značné množstvo odpadu z pevniny sa do morí dostáva riekami. Plastové tašky sa po odhodení môžu zachovať stovky rokov, väčšinou ako útržky. Veľmi vysoká spotreba takýchto tašiek, ktorá naďalej rastie, je neoptimálna aj z hľadiska efektívnosti využívania zdrojov.

V EÚ sa na základe smernice o obaloch a odpadoch z obalov (smernice 94/62/ES) plastové tašky považujú za obaly. Neexistujú však žiadne právne predpisy alebo politika EÚ priamo zamerané na plastové tašky. V niektorých členských štátov už boli vypracované politiky na obmedzenie ich používania, napr. prostredníctvom opatrení v oblasti tvorby cien, dohôd s maloobchodným sektorom alebo osvetových kampaní, s kolísavými výsledkami. Po pokusoch niektorých členských štátov zakázať plastové tašky sa o tejto otázke rokovalo na zasadnutí Rady pre životné prostredie 14. marca 2011 a Komisia bola vyzvaná, aby vykonala analýzu prípadného prijatia opatrenia EÚ na zníženie spotreby plastových tašiek.

1.2. Dôvody a ciele návrhu

Všeobecným cieľom tohto návrhu týkajúceho sa plastových tašiek je obmedziť negatívne vplyvy na životné prostredie, najmä z hľadiska ich odhadzovania, podporiť predchádzanie vzniku odpadu a efektívnejšie využívanie zdrojov a zároveň pritom obmedziť negatívne sociálno-ekonomické vplyvy. Konkrétnejším cieľom návrhu je obmedziť spotrebu plastových tašiek s hrúbkou menšou ako 50 mikrónov (0,05 mm) v Európskej únii.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

2.1. Konzultácia a expertíza

2.1.1. Štúdie

Štúdia o modeloch výroby a spotreby plastových tašiek, ich vplyvoch a vplyvoch jednotlivých možností politiky na zníženie ich používania bola vykonaná v roku

2011[1]. Dodatočná štúdia, ktorej cieľom bolo podrobnejšie posúdiť sociálno-ekonomické vplyvy jednotlivých možností politiky, bola vykonaná v roku 2012.[2]

2.1.2. Interná konzultácia

Medziútvarová riadiaca skupina (ISG) zložená zo zástupcov GR ENV, ENTR, SG, SJ a SANCO bola vytvorená v júni 2011. Táto skupina sledovala prípravu posúdenia vplyvu.

2.1.3. Externá konzultácia

V súlade s existujúcimi minimálnymi štandardmi pre konzultácie prebiehala od 17. mája do 9. augusta 2011 verejná konzultácia.

Bolo predložených 15 538 odpovedí, čo je prejavom obáv verejnosti z neudržateľnej spotreby plastových tašiek a vysokých očakávaní, pokiaľ ide o opatrenia EÚ v tejto oblasti.

2.2. Posúdenie vplyvu

Správa o posúdení vplyvu a zhrnutie sú uverejnené spolu s týmto návrhom. Posúdenie vplyvu obsahuje vyhodnotenie hlavných vplyvov rozličných možností politiky na zníženie spotreby plastových tašiek na životné prostredie, spoločnosť a hospodárstvo. Posudzujú sa rozličné úrovne stanovených cieľov a porovnávajú sa so základným scenárom s cieľom určiť najvhodnejšie nástroje, ktorými sa znížia náklady na minimum a dosiahnu čo najväčšie prínosy.

Výbor Komisie pre posudzovanie vplyvu vydal 15. marca 2013 k posúdeniu vplyvu kladné stanovisko a poskytol niekoľko odporúčaní na dodatočnú konečnú úpravu správy. V rámci vyjadrenia k možnosti stanovenia spoločného cieľa zníženia spotreby plastových tašiek platného v celej EÚ výbor požiadal o posúdenie toho, do akej miery by sa dal problém odhadzovania plastových tašiek riešiť opatreniami na úrovni členských štátov.

Ďalším zvažovaním dostupných možností politiky sa dospelo k záveru, že stanoviť a plniť cieľ zníženia platný vo všetkých členských štátoch EÚ by bolo zložité. Namiesto stanovenia spoločného cieľa EÚ je preto vhodnejšie zaviesť do smernice 94/62/ES povinnosť pre všetky členské štáty znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek a umožniť im, aby pritom stanovili vlastné vnútroštátne ciele týkajúce sa znižovania a zvolili opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov. Stanovenie cieľa zníženia platného v celej EÚ je však možné zvážiť v neskoršom štádiu.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

3.1. Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Návrhom sa mení článok 4 (o prevencii) smernice 94/62/ES tak, že sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali opatrenia na zníženie spotreby ľahkých plastových tašiek. Stanovuje sa v ňom, že opatrenia môžu odchylne od článku 18 tejto smernice zahŕňať použitie ekonomických nástrojov, ako aj obchodných obmedzení. Týmto

[1] BioIntelligence Service, 2011. Posúdenie vplyvov možností zníženia používania plastových tašiek na jedno použitie (Assessment of impacts of options to reduce the use of single-use plastic carrier bags), záverečná správa.

[2] Eunomia 2012. Pomoc Komisii pri dopĺňaní posúdenia sociálno-ekonomických nákladov a prínosov možností zníženia používania plastových tašiek na jedno použitie v EÚ (Assistance to the Commission to complement an assessment of the socio-economic costs and benefits of options to reduce use of single-use plastic carrier bags in the EU), záverečná správa.

ustanovením sa teda rozširuje škála nástrojov, ktoré majú členské štáty k dispozícii na riešenie neudržateľnej spotreby plastových tašiek.

Na účely tejto smernice sa v článku 3 (definície) zavádza vymedzenie pojmu „ľahké plastové tašky“.

3.2. Právny základ a právo konať

Návrh má ten istý právny základ ako smernica 94/62/ES (článok 100a, teraz článok 114 ZFEÚ).

Základom práva konať EÚ je skutočnosť, že vysoké miery spotreby plastových tašiek predstavujú tak spoločnú, ako aj cezhraničnú výzvu a je potrebná iniciatíva na úrovni EÚ, aby sa tento problém riešil koherentnejším a efektívnejším spôsobom. V súčasnosti sú opatrenia jednotlivých členských štátov na riešenie tejto otázky vzhľadom na sledované ciele nekoherentné. V súvislosti s jednostrannými opatreniami, ktoré prinášajú obchodné obmedzenia, je takisto otázne, či sú zlučiteľné so smernicou 94/62/ES v jej súčasnej podobe. Pozitívne skúsenosti viacerých členských štátov zároveň dokazujú, že značné zníženie spotreby plastových tašiek je naozaj možné.

Opatrenia EÚ na obmedzenie používania plastových tašiek sú v úplnom súlade so smernicou 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, najmä s cieľom prevencie a znižovania vplyvov obalov a odpadov z obalov na životné prostredie.

Tento návrh sa vzhľadom na jeho osobitný charakter a kontext predkladá ako samostatná iniciatíva pred všeobecnejšou revíziou politiky EÚ v oblasti odpadu, ktorú Komisia predloží na jar roku 2014.

3.3. Zásada subsidiarity a proporcionality

Návrh je v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality uvedenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. Obmedzuje sa na zmenu smernice 94/62/ES tak, že poskytuje rámec, ktorým sa stanovujú spoločné ciele, a členským štátom zároveň ponecháva možnosť rozhodnúť o konkrétnych metódach vykonávania.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nebude mať vplyv na rozpočet Európskej únie, a preto k nemu nie je pripojený finančný výkaz stanovený v článku 31 nariadenia o rozpočtových pravidlách [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a o zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002].

2013/0371 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov s cieľom znížiť spotrebu ľahkých plastových tašiek

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie[3],

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[4],

po porade s Výborom regiónov[5],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/62/ES[6] bola prijatá s cieľom zabrániť vplyvu obalov a odpadov z obalov na životné prostredie, alebo ho znížiť. Aj napriek tomu, že plastové tašky predstavujú v zmysle uvedenej smernice obaly, jej ustanovenia nezahŕňajú osobitné opatrenia týkajúce sa spotreby týchto tašiek.

(2) Výsledkom spotreby plastových tašiek sú veľké množstvá odpadu a neefektívne využívanie zdrojov a ak sa neprijmú žiadne opatrenia, očakáva sa jej zvýšenie. Odhadzovanie plastových tašiek prispieva k problematike morského odpadu, ktorý ohrozuje morské ekosystémy na celom svete.

(3) Plastové tašky s hrúbkou menšou ako 50 mikrónov, ktoré predstavujú veľkú väčšinu celkového množstva plastových tašiek spotrebovaných v Únii, sa opätovne nepoužívajú tak často ako hrubšie plastové tašky a častejšie sa odhadzujú do odpadu.

(4) Úrovne spotreby plastových tašiek sa v rámci Únie v dôsledku rozdielov v spotrebných návykoch, informovanosti, pokiaľ ide o životné prostredie, ako aj účinnosti politických opatrení prijatých členskými štátmi značne líšia. Niektorým členským štátom sa podarilo značne znížiť úrovne spotreby plastových tašiek, pričom priemerná úroveň spotreby v siedmich členských štátoch s najnižšou spotrebou predstavuje iba 20 % priemeru EÚ.

(5) Členské štáty by mali v záujme podpory podobných znížení úrovne priemernej spotreby ľahkých plastových tašiek prijať opatrenia na zníženie spotreby plastových

---

3 Ú. v. EÚ C […], [...], s. [...].
4 Ú. v. EÚ C […], [...], s. [...].
5 Ú. v. EÚ C.
6 Ú. v. ES L 365, 31.12.1994, s. 10.

tašiek s hrúbkou nižšou ako 50 mikrónov v súlade s celkovými cieľmi politiky Únie v oblasti odpadov a hierarchiou odpadového hospodárstva Únie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc[7]. Tieto opatrenia na zníženie by mali zohľadňovať súčasné úrovne spotreby plastových tašiek v jednotlivých členských štátoch, pričom si vyššie úrovne budú vyžadovať vyššie úsilie. S cieľom monitorovať pokrok dosiahnutý v znižovaní používania ľahkých plastových tašiek poskytnú vnútroštátne orgány údaje o ich používaní na základe článku 17 smernice 94/62/ES.

(6) Opatrenia, ktoré prijmú členské štáty, môžu zahŕňať používanie ekonomických nástrojov, napr. daní a odvodov, ktoré sa ukázali byť mimoriadne efektívne pri znižovaní používania plastových tašiek, ako aj obchodné obmedzenia, napr. zákazov, ktoré predstavujú výnimku z článku 18 smernice 94/62/ES, s výhradou požiadaviek stanovených v článkoch 34 až 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

(7) Opatrenia na zníženie spotreby plastových tašiek by nemali viesť k celkovému nárastu výroby obalov.

(8) Opatrenia stanovené v tejto smernici sú v súlade s Oznámením Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov s názvom Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje[8] a mali by prispieť k opatreniam proti vzniku odpadu prijatým v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii[9]).

(9) Smernica 94/62/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Smernica 94/62/ES sa týmto mení takto:

1. V článku 3 sa vkladá tento odsek 2a:

„2a. „ľahké plastové tašky“ sú tašky vyrobené z plastových materiálov vymedzených v článku 3 ods. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 10/2011* s hrúbkou steny menšou ako 50 mikrónov, ktoré sa poskytujú spotrebiteľom na mieste predaja tovaru alebo produktov.

---

* Ú. v. EÚ L 12, 15.1.2011, s. 1.“

2. V článku 4 sa vkladá tento odsek 1a:

„1a Členské štáty prijmú opatrenia na dosiahnutie zníženia spotreby ľahkých plastových tašiek na svojom území do dvoch rokov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice.

---

7 Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3.
8 KOM(2011) 571 v konečnom znení.
9 Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19 – 40.

Tieto opatrenia môžu zahŕňať použitie vnútroštátnych cieľov v oblasti zníženia, ekonomických nástrojov, ako aj obchodných obmedzení odchylne od článku 18 tejto smernice.

Členské štáty podávajú správy o účinkoch opatrení na celkovú tvorbu odpadu z obalov pri podávaní správ Komisii v súlade s článkom 17 tejto smernice.

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do dvanástich mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto smernice. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

   Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*